

BredaPhoto is er weer. Veel foto's in musea, galleries en in de buitenlucht met indrukwekkende beelden van Azerbeidzjan, Groenland en streetdancers in supermarkten.

Spectaculaire fotografie

Jeanette de Vos

Breda bruist van de fotografie. Het tweejaarlijkse festival BredaPhoto is weer begonnen, met ditmaal als thema: 'TILT'. Onder die term valt – als je de stortvloed van beelden bekijkt – zo'n beetje alles. Zelf legt de organisatie de nadruk op crisis, milieu, migratie en de kritieke balans tussen controle en wanorde.

Oef! Hebben mensen wel zin om naar dit soort foto's over allerhande ellende te gaan kijken? Gelukkig is de samenstelling lang niet zo zwaar als de uitleg doet vermoeden.

De meest onderbouwde en stevige serie binnen het thema is 'Trinity' van Carl de Keyzer, te zien in het Graphic Design Museum. Negen jaar werkte De Keyzer aan dit project dat in drie delen uiteenvalt: de hedendaagse macht ('tableaux d'histoire'), het redeloze geweld ('tableaux de guerre') en 'tableaux politiques'.

De drie tableaux, die verwijzen naar het schildergenre in de negentiende eeuw, zijn geheel verschillend van stijl. Van ingeflitste absurde taferelen zoals een kaasfonduebuffet in de openlucht in Zwitserland, en panoramische oorlogslandschappen in negen verschillende landen, tot klassiek reportagewerk in drie grote parlementen. Tot zijn verbazing kreeg de fotograaf in Washington en Peking veel meer vrijheid om te fotograferen dan bij het Europees Parlement, waar hij zich moest beperken tot de wandelgangen.

Monumentaal is de foto waarop zwarte auto's na de bijeenkomst van het Nationale volkscongres in Peking in drommen door de zelfde poort naar buiten dringen. In het naburige Bredase Chassé-park hangen grote foto's van het volgende project van De Keyzer: foto's van Europese kusten.

De buitententoonstellingen zijn speciaal voor jongeren toegankelijk en aantrekkelijk gemaakt, vertelt curator Reinout van den Bergh. Het enthousiasme straalt inderdaad af van de foto's die Yann Gross (Zwitserland) maakte in de sloppen van de Oegandese hoofdstad Kampala. Hij fotografeerde er jongeren op en bij hun zelfgemaakte skatebaan.

Ook het beeldmerk van 'TILT' van de jonge Franse fotograaf Denis Darzacq past goed in dat idee. Darzacq vond *streetdancers* uit de Parijse voorsteden en liet hen dansen en hiphoppen in grote supermarkten. Het effect is surrealistisch: het lijkt alsof ze door een Hypermarché vliegen en zweven. Het effect wordt nog vergroot door de enorme doeken die in de buitenlucht hoog boven de bezoekers uit torenen. Van de canvasafdrukken die twee jaar geleden buiten hingen, zijn overigens stevige tassen gemaakt, die tijdens het festival worden verkocht.

Toch is buiten niet alleen vrolijk te bekijken. Zo is er werk van de jonge Iraanse fotograaf Abbas Kowsari. Van hem zien we desolate woestijngebieden, die in het Iraaks-Iraanse grensgebied liggen. In het Westen is de Irak-Iran-oorlog (1980-1988) lang vergeten, maar vanuit heel Iran trekken busladingen naar de grensstreek om daar omgekomen familieleden te herdenken. 'Karavaan van licht' wordt deze tocht veelzeggend genoemd. Wonderlijk genoeg is er niets van een begraafplaats te beken-

nen. Alleen wat verroest oorlogstuig herinnert aan de half miljoen omgekomen burgers, onder wie veel kinderen die zich als mijnenjagers opoefden.

Met veel enthousiasme spreekt Van den Bergh over het grote aantal Vlaamse fotografen in Breda. Dat komt door een samenwerking met het Fotomuseum Antwerpen en met studenten van de kunstacademies in Gent, Brussel en Antwerpen.

Na een project van twee jaar kreeg een aantal van hen de kans om tussen de grote namen van gevestigde fotografen te exposeren. Zij hoeven zich niet te schamen voor hun bijdrage. Jasper de Meester toont origineel werk waarbij hij satellietfoto's van Google Earth plukte en alle straten eruit weg poetste. Het resultaat is verrassend en beklemmend. Jonas Mertens maakte verstilte foto's van thuislozen in België en hun opvang.

Nog een langlopend project van een Vlaming is te zien in Galerie Ecker dat frisse kleurenfoto's laat zien van Nick Hannes die alle voormalige Sovjetrepublieken bezocht. Het levert een wonderlijke mix op van de worsteling met traditie en vooruitgang. Naast de sterke compositie in zijn foto's valt de humor op. Onvergetelijke beelden zijn erbij.

Dat kun je ook zeggen van de Azerbeidzjaanse fotografe Rena Effendi, maar zij gooit het over een totaal andere boeg dan Hannes. Sober en in zwart-wit schetst zij het zware bestaan van de mensen in de regio Azerbeidzjan, Georgië en Turkije die langs of boven op een oliepijplijn wonen. Hoopvol zagen de bewoners de toekomst tegemoet toen de Sovjet-Unie uiteenviel, maar veel opgeschoten zijn ze er niet mee.

De armoede en de desolaatheid van hun bestaan zijn schrijnend. Van de olieopbrengsten merken deze mensen niets. Ze zinken steeds dieper weg in de modder, in hun krotwoningen met afbladderende muren, krantenbehang en schamele bezittingen. Deze indrukwekkende en ijzersterke foto's zijn de parels van het festival.

Het is een grote overgang maar tegelijkertijd een overweldigende afsluiting: de natuurfoto's van Olaf Otto Becker. In een bijna serene ruimte van het Bredaas Museum laat hij grote afdrukken zien van ijslandschappen op Groenland. Witte, soms grijzige, gekeerde schapenwollen bergen lijken het, met aquakleurige rivieren van ijswater. Adembenemende stilte neem je hier waar. Met 250 kilo aan camera's sjouwde de fotograaf rond per kano en kamperend. Het is zelfs voor de grootste cynicus even slikken als die bedenkt dat dit dus smeltende ijskappen zijn.

BredaPhoto

'TILT', BredaPhoto, International Photo Festival t/m 21 oktober 2010. Dinsdag t/m zondag 10.00-17.00 uur. Alle tentoonstellingen zijn gratis te bezoeken behalve die van Carl de Keyzer: 'Trinity' in het Graphic Design Museum. Centrale locatie festival: Stadsgalerij aan het Chassé-park. Catalogus €24,90. Voor rondleidingen, lezingen, programma, debatten en overige (kinder)activiteiten: www.bredaphoto.nl

Twee jongens uit Azerbeidzjan. Ze wonen bij een oliepijplijn, die de regio geen welvaart brengt. FOTO RENA EFFENDI

Bijna totale stilte op Groenland. De rivier heet 'Rivier 4'. FOTO OLAF OTTO BECKER

